

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Zakona o dedovanju kmetijskih gospodarstev obsega:

- Zakon o dedovanju kmetijskih gospodarstev – ZDKG (Uradni list RS, št. 70/95 z dne 8. 12. 1995),
- Odločbo o razveljavitvi 26. člena zakona o dedovanju kmetijskih gospodarstev (Uradni list RS, št. 54/99 z dne 8. 7. 1999),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dedovanju kmetijskih gospodarstev – ZDKG-A (Uradni list RS, št. 30/13 z dne 12. 4. 2013).

ZAKON O DEDOVANJU KMETIJSKIH GOSPODARSTEV (ZDKG)

(neuradno prečiščeno besedilo št. 2)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta zakon ureja posebnosti pri dedovanju kmetijskih gospodarstev (v nadaljnjem besedilu: zaščitenih kmetij), preprečuje drobitev zaščitenih kmetij kot kmetijskih oziroma kmetijsko-gozdarskih gospodarskih enot, omogoča njihov prevzem pod pogoji, ki dediča preveč ne obremenjujejo, ter ustvarja možnosti za ohranitev in krepitev gospodarske, socialne in ekološke funkcije zaščitenih kmetij.

2. člen

Zaščiteni kmetija po tem zakonu je kmetijska oziroma kmetijsko-gozdarska gospodarska enota, ki je v lasti ene fizične osebe ali lasti, solasti ali skupni lasti zakonskega para ali oseb, ki živita v registrirani istospolni partnerski skupnosti, ali v solasti enega od staršev in otroka ali posvojenca oziroma njegovega potomca in obsega najmanj 5 ha in ne več kot 100 ha primerljive kmetijske površine.

Za 1 ha primerljive kmetijske površine po tem zakonu se šteje:

- 1 ha zemljišč, ki so po dejanski rabi v zemljiškem katastru evidentirana kot kmetijska zemljišča in imajo boniteto zemljišč v skladu s predpisi, ki urejajo evidentiranje nepremičnin (v nadaljnjem besedilu: boniteta), od 50 do 100,
- 2 ha zemljišč, ki so po dejanski rabi v zemljiškem katastru evidentirana kot kmetijska zemljišča z boniteto od 1 do 49, ali
- 8 ha zemljišč, ki so po dejanski rabi v zemljiškem katastru evidentirana kot gozdna zemljišča.

Kmetije, ki izpolnjujejo pogoje iz prvega odstavka tega člena, sestavljajo pa jih pretežno gozdovi, se za zaščiteni kmetiji štejejo le, če imajo najmanj 2 ha primerljivih kmetijskih površin, ki so po dejanski rabi v zemljiškem katastru evidentirana kot kmetijska zemljišča.

Kot zakonca po tem zakonu se štejeta tudi moški in ženska, ki živita v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti in nista sklenila zakonske zveze, vendar le v primeru, če ni razlogov, zaradi katerih bi bila zakonska zveza med njima neveljavna.

Za dedovanje med partnerjema registrirane istospolne partnerske skupnosti veljajo enaka pravila kot veljajo za dedovanje med zakoncema.

3. člen

Zaščiten kmetija obsega vse, kar sestavlja gospodarsko celoto in rabi za redno kmetijsko oziroma gozdarsko proizvodnjo ter z njima povezane dejavnosti.

V zaščiten kmetijo spadajo poleg kmetijskih zemljišč tudi gozdovi, gospodarska in stanovanjska poslopja skupaj z zemljišči, ki so potrebna ali namenjena za redno uporabo stavbe (funkcionalna zemljišča), kmetijske priprave, orodja in živina, s kmetijo povezane služnosti in njim podobne pravice, pravice na zemljiščih agrarnih skupnosti, pravice in dolžnosti v zvezi s članstvom lastnika v kmetijski zadrugi, stvari za izvajanje dejavnosti, ki jih lastnik izvaja na kmetijskem gospodarstvu, če ne predstavljajo glavne dejavnosti in jih ni mogoče ločiti od kmetijske oziroma kmetijsko-gozdarske celote ali pa bi bila njihova ločitev ekonomsko nesprejemljiva, ter terjatve in dolgovi, nastali v zvezi s prej navedenimi nepremičninami, premičninami, članstvom in dejavnostmi.

4. člen

Zaščiten kmetijo po 2. členu tega zakona na predlog lastnika, sodišča ali po uradni dolžnosti preveri oziroma določi z odločbo v upravnem postopku upravna enota, na območju katere leži pretežni del zemljišč, ki sestavljajo kmetijo.

Za določitev zaščiten kmetije se glede lastništva uporabljajo podatki iz zemljiške knjige, glede bonitete zemljišč in obsega zemljišč zaščiten kmetije pa podatki iz zemljiškega katastra.

Na nepremičninah se zaznamba v zemljiški knjigi o zaščiteni kmetiji vpiše ali izbriše po uradni dolžnosti na podlagi odločbe iz prvega odstavka tega člena, ki jo upravna enota pošlje zemljiški knjigi.

Upravna enota poroča ministrstvu, pristojnemu za kmetijstvo, do 31. januarja tekočega leta za preteklo leto o številu zaščitenih kmetij in njihovih skupnih površinah, pri čemer se podatki izkazujejo glede na razvrstitev iz drugega odstavka 2. člena tega zakona.

5. člen

Zaščiten kmetijo deduje praviloma samo en dedič. Samo ob pogojih, ki jih določa ta zakon, lahko deduje kmetijo več dedičev.

6. člen

Splošni predpisi o dedovanju se uporabljajo tudi pri dedovanju kmetijskih zemljišč in gozdov oziroma zaščitenih kmetij, če ta zakon ne določa drugače.

II. DEDOVANJE NA PODLAGI ZAKONA

7. člen

Zaščiteni kmetija v lasti samo enega lastnika se v primeru, da je več sodedičev istega dednega reda, deduje takole:

- deduje tisti zakoniti dedič po splošnih predpisih o dedovanju, ki ima namen obdelovati kmetijsko zemljišče in ga za to sporazumno izberejo vsi dediči;
- če do sporazuma iz prejšnje alineje ne pride, imajo pri dedovanju prednost zapustnikov zakonec in potomci, ki se usposablajo ali so se usposabljali za opravljanje kmetijske ali gozdarske dejavnosti. Če je takih več, imajo prednost tisti, ki odraščajo ali so odraščali na kmetiji in so s svojim delom ali zaslužkom prispevali k ohranitvi oziroma razvoju kmetije. Ob enakih pogojih ima prednost pri dedovanju zaščiteni kmetije zapustnikov zakonec. Če zaščiteni kmetija v celoti ali pretežno izhaja s strani zapustnikovega preživelega zakonca, potem imajo ta in potomci, ki jih ima zapustnik z njim, prednost pred drugimi zapustnikovimi potomci;
- sodediči, ki so se usposobili za poklice izven kmetijske ali gozdarske dejavnosti ali pa se v času zapustnikove smrti za takšen poklic usposablajo najmanj že dve leti ali pa so preskrbljeni na kakšen drug način, se kot dediči zaščiteni kmetije izločijo, če so v istem dednem redu sodediči, ki so se ali se usposablajo za kmetijsko ali gozdarsko dejavnost ali pa niso kako drugače preskrbljeni;
- če zaščiteni kmetija v celoti ali pretežno izhaja s strani prejšnjega zapustnikovega zakonca, imajo potomci, ki jih ima zapustnik s tem prejšnjim zakoncem, prednost pred drugimi sodediči;
- če zapustnik nima niti zakonca niti potomcev in zaščiteni kmetija v celoti ali pretežno izhaja s strani očeta ali matere, imajo prednost dediči s te določene strani.

Če po izločanju po kriterijih iz prejšnjega odstavka tega člena ostane še vedno več sodedičev, se dedič določi takole:

- sorodniki iz bližnjega kolena imajo prednost pred sorodniki iz oddaljenejšega kolena;
- med sorodniki iz istega kolena ima prednost tisti, ki je najbolj usposobljen za opravljanje poklica kmeta ali kaže, da se bo za to najbolj usposobil; pri tem se po možnosti upoštevajo želje zapustnikovega preživelega zakonca.

8. člen

Če je zaščiteni kmetija v lasti, solasti ali skupni lasti zakonskega para, je dedič kmetije preživeli zakonec.

Če zakonca umreta hkrati, se dedič za celotno zaščiteni kmetijo določi v skladu z določbami prejšnjega člena. Če v tem primeru po enem od zakoncev obstojajo dediči, ki niso tudi dediči drugega zakonca, se ti dediči pri dedovanju v takih primerih obravnavajo tako, kot da so v enakem sorodstvenem razmerju s tem drugim zakoncem. Če zaščiteni kmetija v celoti ali pretežno izhaja od enega izmed zakoncev, potem imajo prednost njegovi sorodniki.

9. člen

Če je bila zaščiteni kmetija v solasti enega od staršev in otroka ali posvojenca oziroma njegovega potomca, je dedič zaščiteni kmetije preživeli solastnik, če ima zakonito dedno pravico. Če preživeli nima zakonite dedne pravice, se dedič prostega dela določi v skladu s 7. členom tega zakona med zakonitimi dediči umrlega solastnika.

Če sta solastnika iz prejšnjega odstavka umrla istočasno, velja za dediča zaščiteni kmetije otrok ali posvojenec oziroma njegov potomec. Na mesto otroka ali

posvojenca oziroma njegovega potomca vstopijo njegovi zakoniti dediči, med katerimi se dedič celotne zaščitene kmetije določi v skladu s 7. členom tega zakona.

10. člen

Če bi po splošnih predpisih o dedovanju dedovali zaščiteno kmetijo tudi mladoletni otroci ali posvojenci zapustnika, se lahko določitev dediča kmetijskega gospodarstva odloži, dokler ne postanejo vsi otroci in posvojenci polnoletni. Odložitev določitve dediča kmetijskega gospodarstva lahko predlagajo zapustnikov zakonec, njegov otrok ali posvojenec ter skrbstveni organ.

Pri odločanju o odložitvi določitve dediča zaščitene kmetije upošteva sodišče koristi mladoletnih in drugih dedičev, ki bi dedovali po splošnih predpisih o dedovanju, dokler se po polnoletnosti najmlajšega med njimi ne določi dedič zaščitene kmetije po določbah tega zakona. Ko se v takem primeru določi dedič zaščitene kmetije, se določijo tudi nujni deleži po prvem odstavku 14. člena tega zakona.

11. člen

Dedič, ki bi sicer imel prednost do dedovanja po 7. členu tega zakona, se lahko izključi iz prevzema zaščitene kmetije, če:

- je zaradi psihične bolezni, duševne motnje ali telesne okvare očitno nesposoben za trajno gospodarjenje z zaščiteno kmetijo;
- zaradi svoje očitne in trajne nagnjenosti k zapravljivosti, alkoholizmu ali zlorabi mamil dopušča bojazen, da ne bo dobro gospodaril z zaščiteno kmetijo;
- je že več kot dve leti brez sporočila o kraju svojega bivanja odsoten v takšnih okoliščinah, ki izključujejo njegov povratek v ustreznem roku. Odsotnost zaradi vojne ali vojnega ujetništva pri tem ne pride v poštev.

Zapuščinsko sodišče lahko uporabi kriterije iz prejšnjega odstavka le, če je v istem dednem redu več sodedičev in vsaj eden od njih ni izključen. Med neizključenimi dediči postane dedič zaščitene kmetije tisti, ki bi to postal, če ne bi obstojal izključen dedič.

Izključitev dediča po tem členu lahko predlagajo sodediči, ki morajo v tem primeru dokazati izključitvene razloge.

12. člen

Če je dedič ob zapustnikovi smrti sam ali skupaj s svojim zakoncem, enim od staršev ali otrokom ali posvojencem oziroma njegovim potomcem že lastnik, solastnik ali skupni lastnik druge zaščitene kmetije, lahko katerikoli od drugih dedičev iz istega dednega reda zahteva, da se tak dedič izloči iz dedovanja zaščitene kmetije, ki je predmet dedovanja. V tem primeru deduje zaščiteno kmetijo naslednji dedič po 7. členu tega zakona, vendar le, če ni že lastnik, solastnik ali skupni lastnik druge zaščitene kmetije.

Če zapuščina vključuje več zaščitene kmetij in za sodediče nastopa več oseb iz istega dednega reda, se le-te za prevzem posamezne zaščitene kmetije po lastni izbiri odločijo v zaporedju, v kakršnem bi se določile kot dedič kmetije po tem zakonu. Če zapuščina vključuje več zaščitene kmetij, kot je sodedičev v istem dednem redu, potem sodediči prevzamejo zaščitene kmetije, ki presegajo njihovo število, v enakem zaporedju. Pravica do izbire se uresničuje na podlagi izjave, ki se jo predloži zapuščinskemu sodišču. Ob neupoštevanju roka, ki ga za vložitev izjave določi zapuščinsko sodišče, pravica izbire

posameznega sodediča preneha; izbiro sprejme zapuščinsko sodišče in pri tem upošteva vse okoliščine.

13. člen

Če ni dediča, ki bi izpolnjeval pogoje za dedovanje zaščitene kmetije po 7., 8., 9., 10., 11. in 12. členu tega zakona, dedujejo zaščiteno kmetijo vsi dediči v skladu s splošnimi predpisi o dedovanju. V tem primeru se sme zaščitena kmetija razdeliti po fizičnih delih.

14. člen

Zakonec, zapustnikovi starši, zapustnikovi otroci in posvojenci ter njihovi potomci, ki ne dedujejo zaščitene kmetije, dedujejo denarno vrednost nujnega deleža po splošnih predpisih o dedovanju. Tem dedičem se ne glede na zapustnikovo voljo všteje v nujni delež vse, kar se sicer vračuna v dedni delež po splošnih predpisih o dedovanju, ki urejajo vračunanje daril in volil v dedni delež.

Nujni delež lahko sodišče na zahtevo dediča iz prejšnjega odstavka poveča, če ta nima potrebnih sredstev za življenje. Sodišče lahko nujni delež na zahtevo dediča, ki je dedoval zaščiteno kmetijo, tudi zmanjša, če bi nujni deleži in obveznosti iz 16. in 17. člena tega zakona prekoračile vrednost vseh nujnih deležev po prejšnjem odstavku ali pa bi bila znatno ogrožena gospodarska zmožnost zaščitene kmetije. Pri odločanju o povečanju ali zmanjšanju nujnih deležev upošteva sodišče vse okoliščine primera, zlasti premoženjske razmere in pridobitno sposobnost dedičev ter gospodarsko zmožnost zaščitene kmetije.

15. člen

Nujni delež izplača dedič, ki je dedoval zaščiteno kmetijo. Rok za izplačilo nujnega deleža določi sodišče glede na gospodarsko zmožnost zaščitene kmetije in socialne razmere dediča. Ta rok lahko praviloma traja največ pet let; v izjemnih primerih lahko sodišče na zahtevo dediča, ki je dedoval zaščiteno kmetijo, določi tudi daljši rok, in sicer največ do deset let.

Nujni delež, ki ga določi sodišče, se do plačila vsako leto revalorizira po temeljni obrestni meri v skladu s predpisi o temeljni obrestni meri.

Izjemoma lahko iz upravičenih razlogov deduje dedič iz prvega odstavka prejšnjega člena tudi zemljišče ali druge nepremičnine oziroma premičnine, če niso pomembne za zaščiteno kmetijo, vendar le do višine nujnega deleža. Zemljišča, ki niso pomembna za zaščiteno kmetijo, so zlasti: gozdna zemljišča, kmetijska zemljišča z boniteto, nižjo od 40, in zemljišča, ki so po namenski rabi stavbna, razen če gre za zemljišča, na katerih stojijo objekti za potrebe kmetije oziroma so potrebna za nadaljnji razvoj kmetije.

16. člen

Če v primeru iz 10. člena tega zakona ne pride do odložitve določitve dediča, mora dedič, ki je dedoval zaščiteno kmetijo, zagotoviti mladoletnim dedičem, da se usposobijo za samostojno življenje, primerno gospodarski zmožnosti zaščitene kmetije. Ti izdatki se vštejejo v nujni delež.

Izdatki iz prejšnjega odstavka se letno valorizirajo po stopnji, ki je enaka temeljni obrestni meri po predpisih o temeljni obrestni meri.

Dokler upravičenci iz prvega odstavka tega člena uveljavljajo svojo pravico, ne morejo uveljavljati zahteve po izplačilu nujnega deleža. Po svojih močeh so dolžni pomagati pri običajnih opravilih na zaščiteni kmetiji, sicer lahko izgubijo preživninsko pravico.

Določbe prvega odstavka tega člena se uporabljajo tudi pri polnoletnih zapustnikovih potomcih, ki se zaradi težjih telesnih okvar ali duševnih motenj ne morejo sami preživljati, če je to združljivo z gospodarsko zmogljivostjo zaščitene kmetije. Pri presojanju zmožnosti za njihovo lastno preživljanje se upošteva tudi že izplačani nujni delež.

17. člen

Preživeli zakonec, ki ni dedič zaščitene kmetije, ima pravico zahtevati doživljenjsko preživljanje na kmetiji v obsegu, ki ustreza krajevnim življenjskim razmeram. Preživeli zakonec te pravice ne more uveljavljati, če se lahko preživlja s svojim premoženjem. Iz upravičenih razlogov se lahko preužitek na zahtevo njegovega imetnika zmanjša ali poveča ali v celoti drugače oblikuje; utemeljeni razlogi obstojajo še posebej takrat, ko dedič zaščitene kmetije zaradi poslabšanja svojih gospodarskih razmer, za katere ni kriv sam, ne more več nositi preužitka v enakem obsegu, ali ko se preužitkar zaradi povečanja svojih potreb, do katerega ne pride po njegovi krivdi, ne more več preživljati s preužitkom, ali ko preužitkarju njegovo bivanje na kmetiji zaradi stalnih sporov postane nevzdržno. O zahtevku odloča v nepravdnem postopku pristojno sodišče, v čigar pristojnosti leži pretežen del zemljišč zaščitene kmetije.

Preživeli zakonec, ki je v času zapustnikove smrti živel na zaščiteni kmetiji, ima pravico do užitka zaščitene kmetije dokler dedič zaščitene kmetije, če je le-ta potomec zapustnika ali preživelega zakonca, ne dopolni 25. leta starosti in dokler je lastnik, solastnik ali skupni lastnik zaščitene kmetije. Pogoj za uveljavljanje te pravice je, da preživeli zakonec obdeluje zaščiten kmetijo. V tem času ne more uveljavljati pravice do preužitka. Če preživeli zakonec sklene novo zakonsko zvezo, ima pravico do užitka tudi novi zakonec, če ni izključni lastnik druge zaščitene kmetije.

Plačila, ki jih je dedič zaščitene kmetije dolžan izplačati kot nujne deleže drugim sodedičem in zapadejo v plačilo v času, ko užitkar uveljavlja svojo pravico do užitka kmetije, izplačuje užitkar iz presežkov donosa zaščitene kmetije. Če ti presežki ne zadoščajo, mora razliko pokrivati dedič zaščitene kmetije.

Zapuščinsko sodišče mora s sklepom o dedovanju odrediti, da se v zemljiško knjigo hkrati z lastninsko pravico dediča zaščitene kmetije vknjižijo tudi preživninske pravice po tem členu.

18. člen

Dedne nevrednosti ni mogoče odpustiti dediču iz prvega odstavka 14. člena tega zakona, ki je dedno nevreden zato, ker se je huje pregrešil zoper dolžnost preživljanja zapustnika, ki ga je bil po zakonu dolžan preživljati, in tudi ne tistemu, ki ni hotel dati zapustniku potrebne pomoči.

19. člen

Če dedič odtuji podedovano zaščiten kmetijo ali njen znatni del pred potekom desetih let potem, ko je zaščiten kmetijo prevzel ter ne pridobi druge kmetije, kmetijskega zemljišča ali gozda oziroma sredstev, ki jih je s tem pridobil, ne vloži v zaščiten kmetijo najpozneje v enem letu od odtujitve, mora vse zakonite dediče na njihovo zahtevo izplačati

oziroma jim doplačati razliko tako, da niso prikrajšani glede dednih deležev, ki bi jih dobili po splošnih predpisih o dedovanju. Enake obveznosti ima na zahtevo zakonitih sodedičev tudi dedič, ki podedovano zaščiteno kmetijo ali njen znatni del odda v zakup ali jo kako drugače preneha namensko uporabljati pred potekom desetih let potem, ko je zaščiteno kmetijo prevzel, razen, če gre za zakup, ki se sklene zaradi posebnih razlogov (na primer: odhod k vojakom).

V primeru prodaje ali zakupa zaščitene kmetije oziroma njenega dela, imajo sodediči, prednostno pravico.

20. člen

Vrednost dela, ki se izloči iz zapuščine na zahtevo zapustnikovega zakonca, in ki ustreza njegovemu prispevku k povečanju vrednosti zaščitene kmetije ter vrednost dela, ki se izloči iz zapuščine na zahtevo zapustnikovih potomcev, ki so živeli skupaj z zapustnikom ter mu s svojim trudom, zaslužkom ali kako drugače pomagali k pridobivanju, se ne dodeli v naravi, razen, če gre za stvari, ki niso pomembne za zaščiteno kmetijo. Če se izločeni deli ne vrnejo v naravi, mora dedič, ki je dedoval zaščiteno kmetijo, izplačati njihovo vrednost v roku, ki ga določi sodišče in ki ne sme biti daljši od dveh let, njihova vrednost pa se vsako leto revalorizira v skladu z drugim odstavkom 15. člena tega zakona.

Na zahtevo upravičencev iz prejšnjega odstavka ali dediča, ki je dedoval zaščiteno kmetijo, lahko sodišče zaradi zdravstvenih, socialnih in drugih razlogov (npr. gospodarska zmožnost kmetije in podobno), spremeni to pravico v pravico do dosmrtnega preživljanja na breme dediča, ki deduje zaščiteno kmetijo. Obseg pravic do dosmrtnega preživljanja se lahko spremeni zaradi okoliščin, ki so v zvezi s premoženjskim stanjem dediča, ki je dedoval zaščiteno kmetijo, ali pa iz osebnih razlogov upravičencev iz prejšnjega odstavka.

III. DEDOVANJE NA PODLAGI OPOROKE

21. člen

Oporočitelj lahko z oporoko razpolaga s kmetijskimi zemljišči in gozdovi ter drugim nepremičnim in premičnim premoženjem, ki niso v sestavi zaščitene kmetije, po splošnih predpisih o dedovanju.

Zaščiteno kmetijo lahko oporočitelj z oporoko zapusti le enemu dediču – fizični osebi. Izjemoma sme oporočitelj zapustiti zaščiteno kmetijo več dedičem, če jo zapusti:

- zakoncema ali
- enemu staršu in otroku ali posvojencu oziroma njegovemu potomcu, vendar se v tem primeru zaščitena kmetija ne sme deliti po fizičnih delih.

Če oporočitelj razpolaga z zaščiteno kmetijo v nasprotju z določbami prejšnjih odstavkov, pride do dedovanja na podlagi zakona.

22. člen

Oporočitelj sme nakloniti volilo, katerega predmet je del zaščitene kmetije, če s tem znatno ne prizadene gospodarske sposobnosti zaščitene kmetije.

Denarna in druga volila, ki bi dediča zaščitene kmetije preveč obremenjevala, sme sodišče na njegovo zahtevo zmanjšati. Pri tem mora sodišče paziti na to, da dediči iz prvega

odstavka 14. člena tega zakona niso prikrajšani glede svojega nujnega deleža po tem zakonu.

Šteje se, da je gospodarska sposobnost zaščitene kmetije v smislu prvega odstavka tega člena znatno prizadeta, če je predmet volila kmetijsko zemljišče; šteje pa se, da ni znatno prizadeta:

- če so predmet volil gozdna zemljišča oziroma kmetijska zemljišča z boniteto, nižjo od 40, pri čemer posamezno volilo ne presega dva odstotka, vsa volila skupaj pa ne presegajo deset odstotkov skupnih kmetijskih površin;
- če so predmet volil stavbna zemljišča ali druge stvari ali pravice, ki spadajo v zaščiteno kmetijo, pri čemer vrednost posameznega volila ne presega dva odstotka, vsa volila skupaj pa ne presegajo deset odstotkov celotne vrednosti zapuščine.

23. člen

Dediči iz prvega odstavka 14. člena tega zakona, ki jih je oporočitelj v oporoki prezrl ali jim je naklonil manj, kot bi dobili, če bi prišlo do dedovanja na podlagi zakona, lahko zahtevajo, da se jim dodeli nujni delež po tem zakonu.

24. člen

S pogodbami o izročitvi in razdelitvi premoženja za življenja in pogodbami o dosmrtnem preživljanju (darilnimi pogodbami za primer smrti) ni mogoče razpolagati z zaščiteno kmetijo v nasprotju z določbami tega zakona.

Zakon o dedovanju kmetijskih gospodarstev – ZDKG (Uradni list RS, št. [70/95](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»IV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

25. člen

Upravne enote morajo v petih letih od uveljavitve tega zakona po uradni dolžnosti preveriti, ali kmetije, ki so bile določene z odloki občinskih skupščin ali z odločbami upravnega organa, pristojnega za kmetijstvo, po določbah zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev (kmetij) (Uradni list SRS, št. 26/73, 29/73 - popr., 1/86 in Uradni list RS, št. 76/94 - odl. US), izpolnjujejo pogoje iz 2. člena tega zakona in o tem v upravnem postopku izdati ustrezno odločbo. Pri tem se na zahtevo strank ali pristojnega organa prednostno preverijo tiste kmetije, ki so predmet zapuščinskega postopka ali prometa med živimi.

V roku in pod pogoji iz prejšnjega odstavka se določijo tudi tiste kmetije, ki pridobijo status zaščitene kmetije po 2. členu tega zakona.

Kmetije, za katere se ob preveritvi ugotovi, da izpolnjujejo pogoje iz 2. člena tega zakona, se vpišejo v register zaščiteneh kmetij.

26. člen

Dedovanje zaščitene kmetij, določenih po prejšnjih predpisih, ki je bilo uvedeno do uveljavitve tega zakona, se zaključuje po prejšnjih predpisih.

Sodišče prekine postopek, katerega predmet je kmetija, dokler o njenem statusu v skladu s prejšnjimi predpisi ni pravnomočno odločeno z odločbo pristojne upravne enote.

27. člen

Omejitve prometa s pravnimi posli med živimi po tretjem odstavku 21. člena in drugem odstavku 29. člena zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 1/79, 11/81, 1/86 in Uradni list RS, št. 9/90, 5/91, 46/92 - odl. US in 58/95 - odl. US), veljajo le za kmetijska gospodarstva, ki izpolnjujejo pogoje po tem zakonu. Zato je treba pred izdajo potrdila po 21. in 29. členu zakona o kmetijskih zemljiščih predhodno ugotoviti, če kmetija izpolnjuje pogoje po tem zakonu.

28. člen

Ta zakon začne veljati 9. decembra 1995.«.

Odločba o razveljavitvi 26. člena zakona o dedovanju kmetijskih gospodarstev (Uradni list RS, št. [54/99](#)) spreminja 26. člen zakona tako, da se glasi:

»26. člen
([razveljavljen](#));

ter v zvezi z razveljavitvijo 26. člena zakona določa:

»Dokler ne bo uveljavljena morebitna nova zakonska ureditev se za dedovanje kmetijskih gospodarstev v primerih, na katere se je nanašala razveljavljena določba iz prve točke tega izreka, uporabljajo določbe zakona o dedovanju kmetijskih gospodarstev.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dedovanju kmetijskih gospodarstev – ZDKG-A (Uradni list RS, št. [30/13](#)) vsebuje naslednjo prehodno in končno določbo:

»PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

5. člen

Postopki, začeti na podlagi Zakona o dedovanju kmetijskih gospodarstev (Uradni list RS, št. 70/95 in 54/99 – odločba US), se končajo v skladu s tem zakonom.

Upravne enote morajo v petih letih od uveljavitve tega zakona po uradni dolžnosti preveriti, ali kmetije, ki so bile določene kot zaščitene kmetije v skladu z Zakonom o dedovanju kmetijskih gospodarstev (Uradni list RS, št. 70/95 in 54/99 – odločba US), izpolnjujejo pogoje iz 1. člena tega zakona in o tem v upravnem postopku izdati ustrezno

odločbo. Pri tem se prednostno preverijo tiste kmetije, ki so predmet zapuščinskega postopka ali pravnega prometa med živimi.

6. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.